

A photograph of two women, one with long blonde hair and one with dark curly hair, both smiling and looking towards each other. They are standing on a dark, textured rooftop or ledge against a bright sky. The image is partially obscured by a dark blue graphic element in the top left and a blue splatter pattern in the bottom right.

Työllisyyden edistäminen kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyönä

17.10.2024

Liisa Jurmu

Esityksen sisältö

- Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön kokonaisuus
- Yhteistyön tilanne
- Muutama ajankohtainen asia ja loppusanat

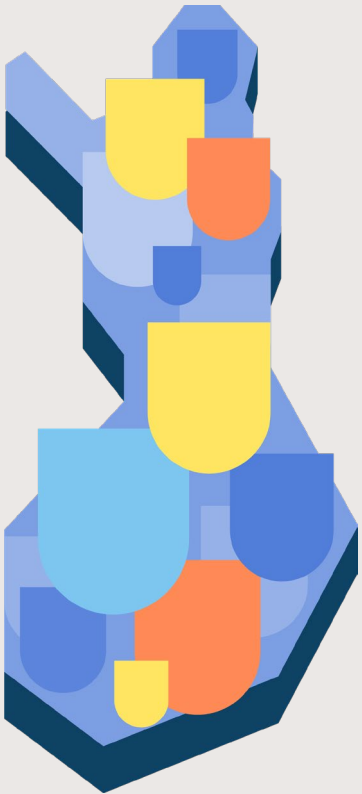

Kuntien ja
hyvinvointialueiden
yhteisinä tavoitteina:

Hyvinvoivat asukkaat
sekä elinvoimaiset
kunnat ja alueet

Yhteisissä tavoitteissa onnistuminen edellyttää yhteistyötä monilla eri osa-alueilla

Yleiset yhteistyörakenteet ja strateginen johtaminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Lasten ja nuorten palvelut

Opiskeluhoito

Ikäihmisten palvelut

Työllisyyden edistäminen

Palveluverkko, maankäyttö ja kiinteistöt

Asuminen

Varautuminen ja turvallisuus

Maahanmuutto ja kotoutuminen

+ muut teemat ja kysymykset

Keskeisiä yhdyspintoja työllisyyden edistämässä

- Työllistymistä edistävät sote-palvelut
- Monialaisen tuen yhteistoimintamalli, TYM
lakisääteinen: Kunta-HVA-Kela
- Nuorten yhteispalvelu, monialainen tukirakenne,
lakisääteinen
- Kotoutuminen – KOTO24-uudistus
- **Kuntien ekosysteemi** – kunnan eri toimialat, järjestöjen työllistymistä tukeva toiminta, yhteistyö oppilaitosten kanssa, yritys yhteistyö jne.

Työllisyysalueet (45 kpl)

Hyvinvointialueet (22 kpl)

Hyvinvointialueet (HVA) ja työllisyysalueet (2)

Kartta: Hyvinvointialueet (21) ja Helsinki

Hyvinvointialueet, joiden alueella vain yksi työllisyysalue:

- Etelä-Karjalan HVA, Kainuun HVA, Keski-Pohjanmaan HVA, Keski-Uudenmaan HVA, Pohjois-Karjalan HVA;
- Helsingin kaupunki

Hyvinvointialueet, joiden alueella useampi kuin yksi työllisyysalue:

- Lapin HVA (4), Länsi-Uudenmaan HVA (4), **Pohjois-Pohjanmaan HVA (4)**
- Etelä-Pohjanmaan HVA (3), Etelä-Savon HVA (3), Keski-Suomen HVA (3), Pirkanmaan HVA (3), Pohjanmaan HVA (3), Pohjois-Savon HVA (3)
- Itä-Uudenmaan HVA (2), Kanta-Hämeen HVA (2), Kymenlaakson HVA (2), Päijät-Hämeen HVA (2), Satakunnan HVA (2), Vantaan ja Keravan HVA (2), Varsinais-Suomen HVA (2)

Työllisyysalueet, jotka sijoittuvat useamman kuin yhden hyvinvointialueen alueelle:

- Kainuu - Koillismaan työllisyysalue, Suupohjan työllisyysalue, Keski-Savon työllisyysalue, Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue, Kerava - Sipoo

Kuntien ja hyvinvointialueiden sopimukset: missä työllisyyden ja elinvoiman edistämiseen liittyvästä yhteistyöstä sovitaan?

Sopijapuolina HVA ja kaikki kunnat sekä osalla alueista maakunnan liitto

Strateginen yhteistyösopimus

Alueen yhteinen poliittisesti sitova strateginen yhteistyösopimus valmistellaan ja solmitaan hyvinvointialueen ja kaikkien kuntien välillä. Sopimus kokoaa kaikkien osapuolten yhteiset strategiset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot.

HVA ja yksi tai useampi kunta (tarvelähtöisesti)

Yhdyspinta- / palvelukohtaiset sopimukset

Hyvinvointialueen ja yhden tai useamman kunnan välillä voidaan tehdä tarvittavilta osin myös oikeudellisesti sitovia yhdyspinta- tai palvelukohtaisia sopimuksia, joiden tulisi kuitenkin olla yhteensopivia strategisen yhteistyösopimuksen kanssa ja osaltaan toteuttaa siinä määritellyjä tavoitteita. Lakisääteisten sopimusten rinnalla voi olla vapaaehtoisia sopimuksia.

Perhekeskus-
toimintamalli

Yhteistyö
varautumisessa häiriö-
ja poikkeusoloihin

Liikuntaneuvonta

TYM: Sopimus
monialaisen tuen
yhteistoimintamallin
organisoimisesta ja
resursoimisesta

Kuntien ja hyvinvointialueiden sekä maakuntien liittojen yhteistyön tilanne

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyössä ajankohtaista

- Yhteistyö etenee alueilla moninaisesti: kokonaisuus/strateginen taso sekä yhdyspintakohtainen yhteistyö
- Hyvinvointialueiden palveluverkkosuunnitelmat ovat vaikuttaneet yhteistyöhön usealla alueella
- TE24-uudistus – kuntien muuttuva rooli vaikuttaa kuntien toimintaan ja kuntien väliseen yhteistyöhön
- Talous haastaa yhteistyötä
- Vaalien lähestyminen?

Huomioita TE2024- aluekierrokselta

Kuntaliiton TE24-aluekierros: Toteutettiin 5/2024-9/2024. 12 tilaisuutta ja noin 1000 osallistujaa (päättäjät, johto, valmistelijat ja sidosryhmät. Tavoitteena tiedon välitys eri teemoista ja samalla tilannekuvan umodostuminen alueiden valmistelusta.

YLEISIÄ HUOMIOITA

- Valmistelu etenee alueilla aikataulussa
- Alueilla on erilaisia suunnitelmia palvelujen järjestämisestä: lähipalvelut korostuvat
- Henkilöstön siirtoon liittyvät kysymykset erityisen ajankohtaisia
- Rahoitus herättää kysymyksiä ja myös huolta
- Muita kysymyksiä mm. digiasiat, kotoutuminen ja yhdyspinnat

KUNTA-HVA – YHTEISTYÖHÖN LIITTYVIÄ HUOMIOITA

- Yhteistyötä kuntien/tulevien työllisyysalueiden ja HVA:n välillä on
- Yhteistyön määrä ja muodot vaihtelevat
- Alueella ajankohtaisena asiana on TYM-johtoryhmät ja –sopimukset
- Kuntouttava työtoiminta ja mahdollinen ”uusi matalan kynnyksen palvelu” –herättää kysymyksiä
- Nuorten monialaiset palvelut ja niiden organisointi ajankohtaisena
- Yhteistyökulttuuri vaihtelee alueilla paljon
- Kehittämistä on ilmassa

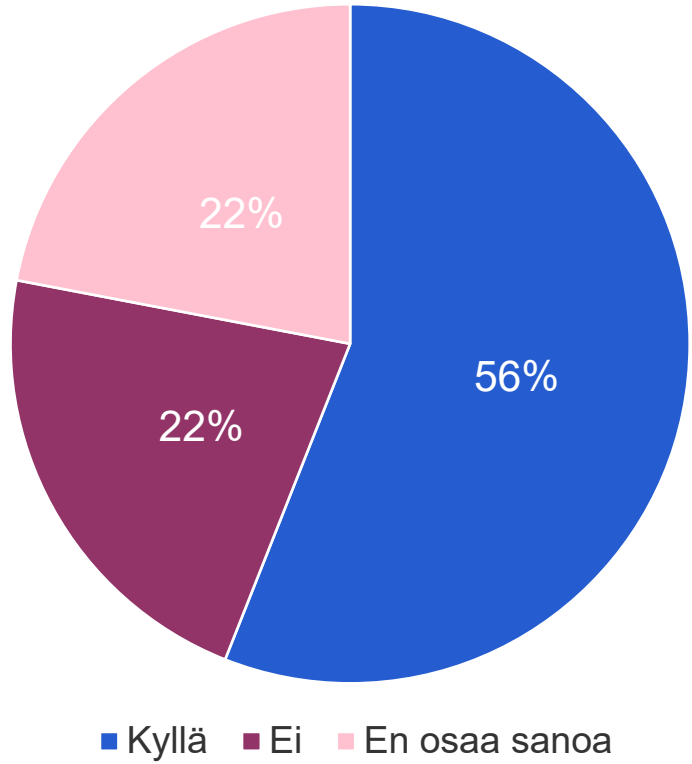
LUONNOS
11.10.2024

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024

Tuloksia maakuntien liittojen yhteistyöstä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa kartoittaneesta kyselystä syksyllä 2024

Lokakuu 2024

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024: Yhteistyön yleisyys maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välillä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa. Vastausten %-jakauma, N=18

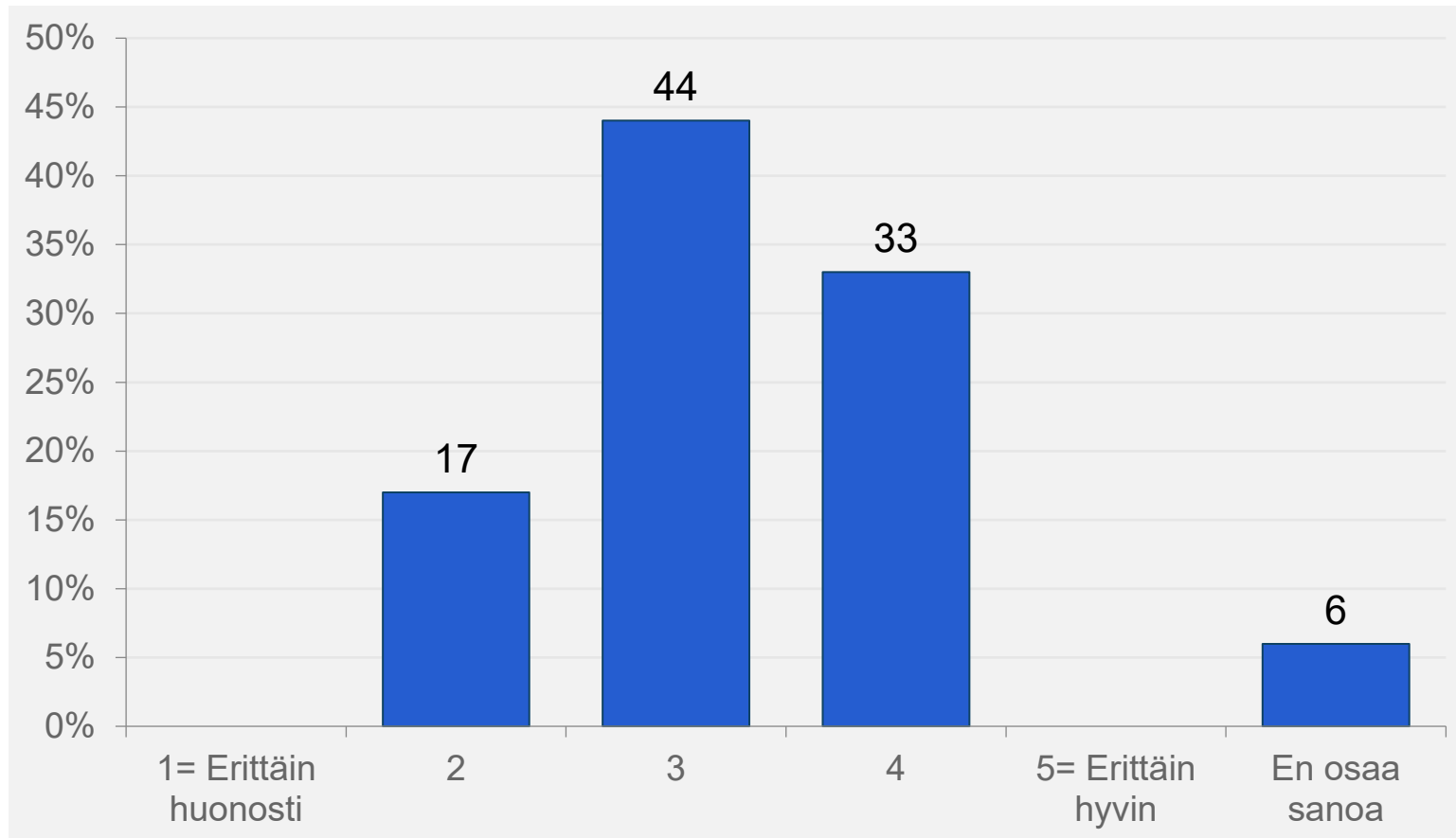
Kaikki vastaajat kokivat, että maakunnan liiton ja hyvinvointialueen välillä tarvitaan yhteistyötä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa.

Reilu puolet vastanneista (56%) kertoi, että yhteistyötä maakuntaa koskevissa strategisissa linjauksissa on tehty. 22 % vastanneista puolestaan kertoi, että tätä yhteistyötä ei ole tehty ja yhtä isolla osalla (22 %) vastanneista ei ollut tietoa asiasta.

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

Näkemykset maakunnan liiton yhteistyön toimivuudesta hyvinvointialueen kanssa.

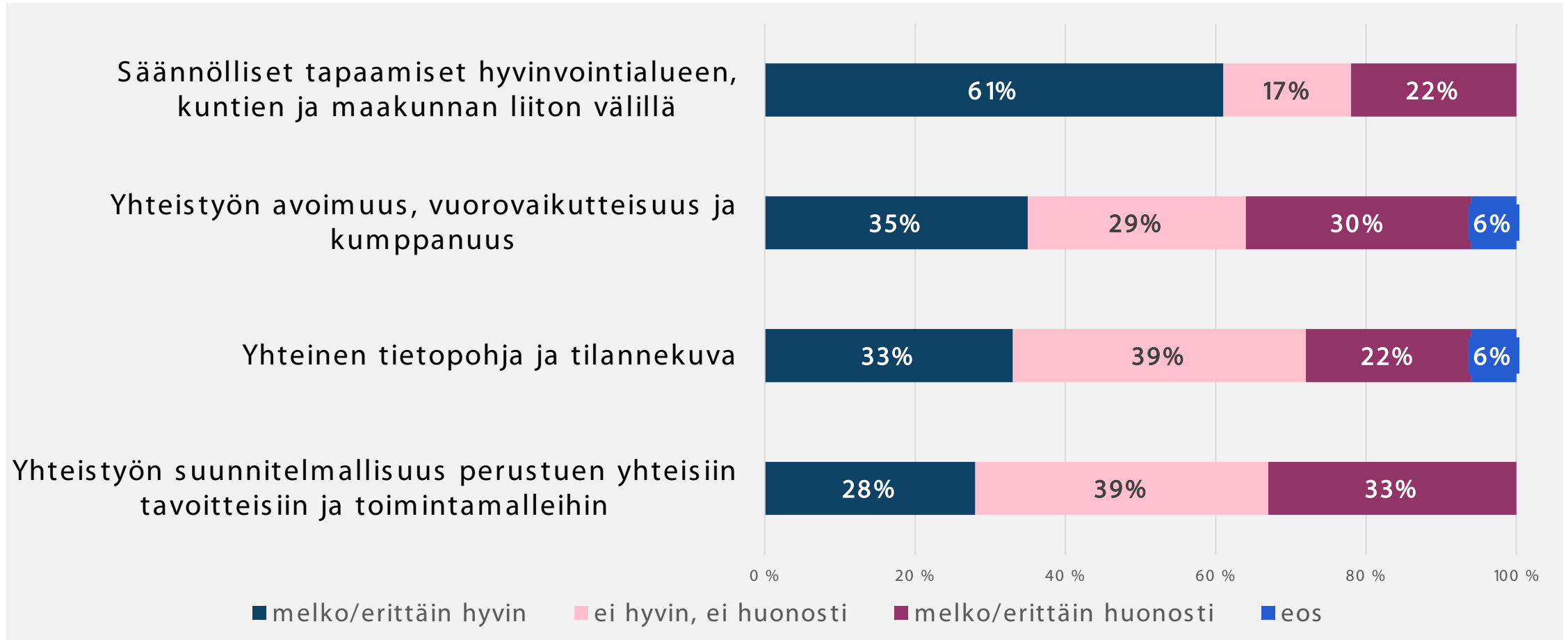
Vastausten % - jakaumat, N=18

Noin kolmannes vastaajista kokee yhteistyön hyvinvointialueen kanssa toimivan melko hyvin. Vajaa puolet kokee yhteistyön toimivuuden neutraalisti ja 17 % vastaajista kokee yhteistyön melko huonoksi. Erittäin huonoksi tai erittäin hyväksi yhteistyötä ei koe kukaan vastaajista.

Arviot siitä miten seuraavat asiat ovat toteutuneet maakunnan liiton, kuntien ja hyvinvointialueen välisessä yhteistyössä. Vastausten %-jakaumat, N=18

LUONNOS
11.10.2024

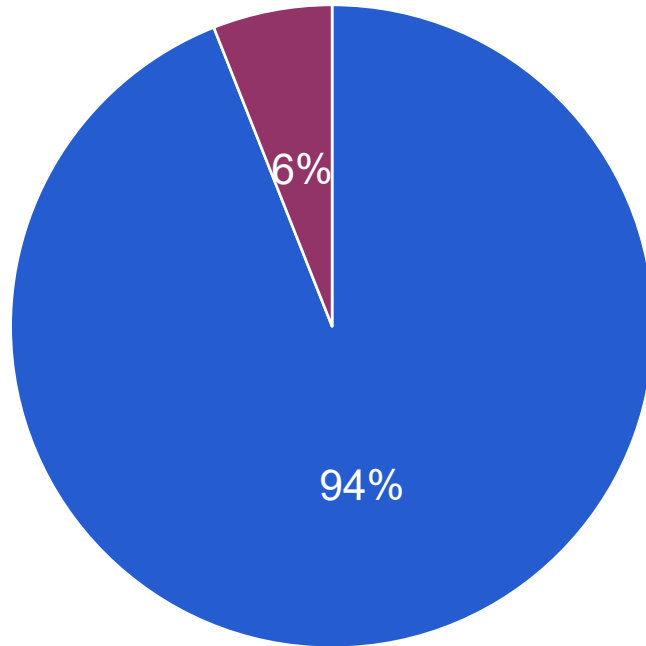

Maakuntien liittojen yhdyspintakysely 2024:

Maakuntien liittojen ja tulevien työllisyysalueiden valmistelijoiden tekemän yhteistyön yleisyys.

Vastausten %-jakauma, N=18

LUONNOS
11.10.2024

■ Kyllä ■ Ei

Maakuntien liitot ovat tehneet lähes kaikilla alueilla yhteistyötä tulevien työllisyysalueiden valmistelijoiden kanssa. Vain yhden alueen vastaaja kertoi, että yhteistyötä ei ole tehty.

Yhteistyömuodot maakunnan liiton ja tulevien työllisyysalueiden valmistelijoiden välillä.

Avointen vastausten koonti

LUONNOS
11.10.2024

- Alueen yhteinen työllisyyden tilannekuva laadittu yhdessä, hyödynnetty työllisyysalueiden valmistelussa
- Yhteistyö ennakointiasioissa
- Maakunnan liitto fasilitoimassa työllisyysalueiden valmistelua
- Maakunnan liitto TE24- hankkeen (työllisyysalueiden valmistevät hankkeet) rahoittajana
- Työllisyyden edistämishjelman laadinta
- Kuntajohtajakouksissa toteutettu pohdinta ja ideointi
- Jatkuvan oppimisen malli ja tähän liittyvät yhteistyörakenteet
- Kansainväliseen osaamiseen sekä työ- ja koulutusperäiseen maahanmuuttoon liittyvä yhteistyö

Millainen rooli hyvinvointialueella on alueen elinvoiman edistämisessä?

Poimintoja hyvinvointialueiden luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden vastauksista 1/2024

TÄRKEÄ ROOLI

- Toimivien sote- palvelujen merkitys ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen – työkykyyn.
- Sosiaali- ja terveystalvet osana alueen elinvoimaa ja alueiden houkuttelevuutta.
- Hyvinvointialue työllistäjänä.
- Hyvinvointialue palvelujen ostajana (yksityinen ja kolmas sektori)
- Palveluverkkoratkaisujen vaikutus kuntien elinvoimaan.

EI ROOLIA

- Hyvinvointialueen tehtävä ei ole elinvoiman edistäminen vaan ihmisten sote- ja pela- palveluista huolehtiminen
- Elinvoima kuuluu ensisijaisesti kunnille.
- Ei ydintä, mutta näkyy kilpailuttamisessa, palveluverkkokokysymyksissä ja painopisteissä
- Hyvinvointialue ei voi ottaa vastuuta elinvoimasta kuin siltä osin, että palvelut on tuotettu tasapuolisesti ja riittävästi resurssit huomioiden

"Erinomaisen keskeinen rooli. Kun hyvinvointialue onnistuu tehtävässään, on sillä suuri merkitys alueen elinvoimaan ja kiinnostavuuteen."

"Hyvinvointialueen ja kuntien tulisi yhdessä määrittää yhteistyön tavoitteet niin, että julkisen sektorin KOKONAISSETU tulee huomioituksi."

"Tässä voisi kehittää ihan uudenlaisia yhteistyön muotoja ja tärkeää olisi, että kuntien ja HVA:n johto verkostoituvat ja luovat yhdessä elinvoimaa lisääviä toimenpiteitä."

Turha pohtia tällaisia rooleja. Nyt on saatava palvelut toimimaan."

Elinvoimaiset alueet –
kuntien, hyvinvointialueen,
maakunnan liiton sekä muiden
toimijoiden yhteistyön merkitys on
keskeinen

Muutama ajankohtainen asia ja loppusanat

Tulevien työvoimaviranomaisten uusi matalan kynnyksen palvelu?

ORPON HALLITUSOHJELMA:

"Kuntouttavan työtoiminnan työhön suuntaavat palvelut palautetaan kuntien järjestämisvastuulle kuitenkin niin, että kunnilla ja hyvinvointialueilla on mahdollisuus sopia kyseisten palveluiden järjestämisestä myös toisin esimerkiksi hyvinvointialueen kautta koko alueen laajuisesti."

Tarve uudentylaiselle matalan kynnyksen palvelulle –
Kuntaliiton muistio 27.3.2024:
[Kuntouttavasta työtoiminnasta matalan kynnyksen palveluun \(kuntaliitto.fi\)](#)

Selvityksen käynnistyminen työ- ja elinkeinoministeriössä, kuntakyselyn toteuttaminen osana selvitystä 15.6.-310.6.2024
125 VASTAUSTA

**Jatkotoimenpiteet –
syksy 2024**

Huomioitavaa on, että kuntouttavaa työtoimintaa ei olla siirtämässä hyvinvointialueilta kunnille. Kuntaliiton aloite ja siihen liittyvä kehittämistyö ei kohdennu hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevaan kuntouttavaan työtoimintaan.

Työllistymistä ja työkykyä tukevista sosiaali- ja terveyspalveluista hyvinvointialueilla on muodostettu ensimmäistä kertaa tilannekuva

Työpaperi 44/2024

Työllistymistä ja työkykyä tukevat sosiaali- ja terveyspalvelut hyvinvointialueilla 2024

Hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle tehdyn kyselyn tulokset

Ellen Vogt, Peppi Saikku, Sanna Blomgren, Jarno Karjalainen, Tuula Kock ja Leena Normia-Ahlsten

Hyvinvointialueiden työllistymistä ja työkykyä tukevat sosiaali- ja terveyspalvelut ja niiden yhdyspinnat ovat suuressa muutoksessa. Hyvinvointialueet käynnistivät toimintansa vuoden 2023 alussa ja vuoden 2025 alusta työvoimapaikat siirtyvät kuntien järjestämisvastuulle.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n ja THL:n toteuttamassa kyselyssä kartoitettiin työikäisten työllistymistä ja työkykyä tukevien sosiaali- ja terveyspalvelujen ja niiden yhdyspintojen tilannetta hyvinvointialueilla alkuvuodesta 2024. Työterveyshuolto rajattiin kyselyn ulkopuolelle. Kyselyyn vastasivat kaikki hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä.

Julkaisussa kuvataan kyselyn perustulokset: miten työllistymistä ja työkykyä tukevat sosiaali- ja terveyspalvelut on hyvinvointialueilla organisoitu, johdettu ja resursoitu sekä millainen palvelukokonaisuus näistä muodostuu. Lisäksi tarkastellaan, miten hyvinvointialueen sisäinen ja alueen muiden toimijoiden välinen yhteistyö on rakentunut ja sujuu.

Kyselyn avulla pystyttiin nyt ensimmäisen kerran muodostamaan tilannekuva työllistymistä ja työkykyä tukevista sosiaali- ja terveyspalveluista. Niiden tarve on tunnistettu hyvinvointialueilla, mutta palvelujen kokonaisuuden kehittyminen edellyttää vielä yhteensovittavaa johtamista.

© Kirjoittajat ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos | Helsinki 2024
ISBN 978-952-408-341-6 (verkko), ISSN 2323-363X (verkko), <http://um.fi/URN:ISBN:978-952-408-341-6>

Muutamia nostoja raportista:

- Yli puolessa hyvinvointialueista on määritelty työllistymistä ja työkykyä tukevien sote-palvelujen kokonaisuus. Hyvinvointialueiden palvelujärjestelmä on vasta muotoutumassa, mikä näkyi erona palvelujen saatavuudessa ja siinä, mitä palvelujen käytettiin työllistymisen ja työkyvyn tuessa.
- Hyvinvointialueiden sisäisessä sote-yhteistyössä on vielä kehitettävää. Soten sisäisen yhteistyön arviot jäivät hieman alhaisemmalle tasolla kuin sidosryhmien kanssa tehtävän yhteistyön toimivuuden arviot.
- Yhteistyön toimivuudessa on hyvinvointialueiden ja sidosryhmien välillä vaihtelua. Kehittämisen paikkoja on erityisesti yhteistyön suunnitelmallisuuden ja avoimuuden edistäminen sekä yhteisen tietopohjan ja vastuunjaon selkeyttäminen
- Hyvinvointialueilla on parhaillaan paljon kehittämistoimintaa käynnissä työllistymisen ja työkyvyn tuen palveluissa.

Kansalliset suositukset yhdyspintojen rakentamiseen alueilla

[Kansalliset suositukset yhdyspintojen rakentamiseen alueelle – Ajankohtaista - Työmarkkinatori \(tyomarkkinatori.fi\)](https://www.tyomarkkinatori.fi)

Suositus 4: Asiakastyö ja yhteiset palvelut

- Mahdollistakaa asiakastyössä asiakkaan palvelutarpeen **yksilöllisten erojen tunnistaminen** ja varhainen puuttuminen sekä asiakkaiden osallisuus omaan palveluunsa.
- Sopikaa yhdessä **asiakasohjauksen menettelytavoista**. Kuvatkaa keskeiset palvelu- ja asiakasprosessit ja tavoitteet sekä kahdenvälisen yhteistyön että monialaisen yhteistyön osalta. Varmistakaa, että prosessit ja yhteiset tavoitteet ovat eri hallinnonalojen ammattilaisilla tiedossa. Sovittakaa palveluprosessit yhteen alueellisesti ja paikallisesti eri toimijoiden kesken.

Suositus 3: Yhteinen tilannekuva yhteistyön pohjana

- Tutustukaa kunkin toimijan **käytössä oleviin tietolähteisiin ja tietovarantoihin**. Kartoittakaa yhdessä, mitä tietoa on jo käytettävissä ja kuvatkaa yhteinen tietopohja.
- Rakentakaa ja ylläpitäkää **alueellista tilannekuvaa** asiakkaista ja asiakasryhmien palvelutarpeista, alueen palveluista, niiden käytöstä ja resursoinnista sekä työmarkkinoista ja elinkeinoelämästä. Rakentakaa ja ylläpitäkää tilannekuvaa myös ammattilaistenne osaamisesta.

Suositus 2: Yhteistyön johtaminen

- Tunnistakaa yhteinen **visio/päämäärä** yhteistyölle
 - Määritellään ja asetetaan strategiset tavoitteet yhteisen tilannekuvan pohjalta ja huomioidaan tavoitteet organisaatioiden strategiaprosesseissa.
 - Sopikaa strategisen yhteistyön toteuttamisesta ja yhteistyön johtamisesta yhdessä
 - Varmistakaa, että työllisyyden edistämisen yhteistyöprosessit ovat osa alueen toimijoiden strategista yhteistyötä.
- Rakentakaa yhteistyön **johtamisen malli**, joka tukee eri toimijoiden välisen verkostomaisen yhteistyön sujuvaa toteuttamista erilaisissa yhdyspintakokonaisuuksissa ja myös mahdollisten haasteiden

Suositus 1: Yhteistyötä tukevat alueelliset rakenteet

- Kuvatkaa yhdyspintojen **ydintoimijat ja kumppanuusverkosto**.
- Tunnistakaa yhdessä alueenne yhdyspintojen **olemassa olevat ja tarvittavat yhteistyörakenteet**, kuten esimerkiksi yhteistyöverkostot, yhteistyöfoorumit ja yhdyshenkilöt.
- Varmistakaa, että **yhteistyörakenne on tiedossa** eri rooleissa toimivilla henkilöillä, kuten päättäjillä, ylimmällä johdolla, toimialajohdolla, asiantuntijatasolla sekä asiakastyötä tekeville henkilöille.
- Neuvotelkaa tarkoituksenmukaiset ja alueellenne sopivat **yhteistyömallit ja käytänteet** sekä muut yhteistyöhön liittyvät ratkaisut, jotta asukkaiden yhdenvertaiset palvelut toteutuvat.
- Kehittäkää **alueellisia rakenteita** esille tulevien tarpeiden mukaisesti.

Turvallinen siirtymä vai uudistuminen?

- Hyvinvointialueiden käpertyminen –
tyypillinen ilmiö myös kuntaliitoksissa
- Palveluiden siirtoon keskittyminen –
hokema, jonka taakse voi mennä myös
tarpeettoman paljon.
- TE24-palveluiden lähtökohtana
ekosysteemiajattelu ja kunnan uudenlainen
rooli – *huomio uudistumiseen ja yhteistyön
tekemiseen valmisteluvaiheesta lähtien*
- *Jokainen voi vaikuttaa siihen, millainen
toimintakulttuuri uudistuksessa muodostuu –
tehdään tämä yhdessä!*

Kiitos.

Liisa Jurmu

050 479 6835

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi/yhdyspinnat

<https://studiolinjat.live/yhdyspintafoorumi/>

HYVIL

www.kuntaliitto.fi